

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบัติการไหลผ่านของอากาศ
และมิติเศษส่วนของวัสดุเซรามิกพรุน

นางศิริกัลยา สุวจิตตานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาวิศวกรรมเคมี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-015-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIP BETWEEN AIR FLOW THROUGH
AND FRACTAL CHARACTERISTIC OF POROUS
CERAMIC MATERIALS

Mrs. Sirikalaya Suvachittanont

ศูนย์วิทยทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Engineering
Department of Chemical Engineering
Graduate School
Chulalongkorn University
1994
ISBN 974-584-015-7

Thesis Title   Relationship between Air Flow Through and Fractal
 Characteristic of Porous Ceramic Materials
 By   Mrs. Sirikalaya Suvachittanont
 Department   Chemical Engineering
 Thesis Advisor   Prof. Dr. Wiwut Tanthapanichakoon
 Thesis Co-advisor   Prof. Dr. Chikao Kanaoka

Accepted by the Graduate School, Chulalongkorn University in
 Partial Fulfillment of the Requirements for the Doctoral Degree

Thavorn Vajrabhaya ..... Dean of Graduate School
 (Professor Thavorn Vajrabhaya, Ph.D.)

Thesis Committee

Piy - Praserthdam ..... Chairman
 (Prof. Piyasan Praserthdam, Dr. Ing.)

Wiwut Tanthapanichakoon ..... Thesis Advisor
 (Prof. Wiwut Tanthapanichakoon, Ph.D.)

Chikao Kanaoka ..... Thesis Co-advisor
 (Prof. Chikao Kanaoka, Ph.D.)

Terdthai Vatanatham ..... Member
 (Terdthai Vatanatham, Ph.D.)

Vichitra Chongvisal ..... Member
 (Asst. Prof. Vichitra Chongvisal, Ph.D.)

M. Wongsri ..... Member
 (Montree Wongsri, D.Sc.)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ศิริกัลยา สุวจิตตานนท์ : ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสมบัติการไหลผ่านของอากาศและมิติเศษส่วนของวัสดุเซรามิกรูพรุน (RELATIONSHIP BETWEEN AIR FLOW THROUGH AND FRACTAL CHARACTERISTIC OF POROUS CERAMIC MATERIALS) อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร. วิวัฒน์ ตันตพานิชกุล

อ.ที่ปรึกษาร่วม : ศ.ดร. ชिकाโอะ คานาโอกะ, 150 หน้า. ISBN 974-584-015-7

ได้ทำการศึกษาการไหลของอากาศผ่านวัสดุรูพรุนเซรามิกรูปร่างไม่แน่นอน โดยให้อยู่ในช่วงความเร็วเฉลี่ยอิสระที่ความดันต่ำมาก ได้ทำการทดลองวัดความดันลดที่ไหลผ่านวัสดุรูพรุน เพื่อให้ทราบถึงโครงสร้างภายในของวัสดุในลักษณะสามมิติ วิธีนี้เป็นวิธีใหม่ใช้ในการศึกษาคุณลักษณะของวัสดุรูพรุน ประกอบด้วยการวัดความดันลดและใช้วิธีของมิติเศษส่วนด้วย เพื่อคำนวณหาพื้นที่ผิวจำเพาะของวัสดุที่อัตราการไหลของมวลอากาศเดียวกัน แต่ที่ความดันสมบูรณ์ของอากาศต่างกัน ผลที่คำนวณได้นำมาวิเคราะห์หาโครงสร้างของรูพรุนโดยใช้หลักการของมิติเศษส่วน ผลของมิติเศษส่วนที่ได้จากการวัดความดันลดในรูปของสามมิติ นำมาเปรียบเทียบกับมิติเศษส่วนที่ได้จากการวิเคราะห์ในรูปของสองมิติด้วยการนับจำนวนรูพรุนจากภาพถ่าย ผลการทดลองที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยวิธีสามมิตินี้ จะให้ผลของโครงสร้างที่สลับซับซ้อนชัดเจนยิ่งขึ้นโดยอาศัยหลักการของมิติเศษส่วน ค่าความแตกต่างระหว่าง 2 วิธีเป็นผลอันเนื่องมาจากอากาศที่อยู่ที่ตามปลายช่องว่าง การทดลองนี้สามารถนำไปใช้วัดโครงสร้างรูพรุนของวัสดุรูพรุนใดๆได้

นอกจากนี้ยังได้ศึกษารูปร่างของรูพรุนและคุณสมบัติของวัสดุ $MgO \cdot Al_2O_3$ โดยใช้ TiO_2 และ Al_2O_3 เป็นส่วนประกอบและมีส่วนผสม TiO_2 / Al_2O_3 ในอัตรา 1.0 ที่ส่วนประกอบต่างๆ กัน ผลการทดลองสามารถตรวจพบ $Al_2O_3 \cdot TiO_2$ ในทุกตัวอย่างที่ส่วนประกอบน้อยกว่า 30 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก สารละลายแข็งจำพวก $MgO \cdot Al_2O_3 - 2MgO \cdot TiO_2$ และ $Al_2O_3 \cdot TiO_3 - MgO \cdot 2TiO_2$ เกิดขึ้นในทุกตัวอย่าง ปริมาณสารละลายแข็ง $MgO \cdot Al_2O_3 - 2MgO \cdot TiO_2$ ลดลง และปริมาณสารละลายแข็ง $Al_2O_3 \cdot TiO_2 - MgO \cdot 2TiO_2$ เพิ่มขึ้นเมื่อส่วนประกอบเพิ่มขึ้น รอยแตกรอบๆเกิดขึ้นที่เม็ดวัสดุมีเพิ่มขึ้นเมื่อส่วนประกอบเพิ่มขึ้น และมีสารละลายแข็งสองชนิดปรากฏขึ้นที่รอยแตกรอบๆ Aggregates ค่าความหนาแน่นกลุ่มจะลดลงแต่ค่าความพรุนปรากฏจะเพิ่มขึ้นเมื่อส่วนประกอบเพิ่มขึ้น ค่าแรงดันกดจะมีค่ามากที่สุดที่ส่วนประกอบ 10 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก และจะมีค่าน้อยลงเมื่อส่วนประกอบมีปริมาณมากกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ ค่าขนาดรูพรุนเฉลี่ยและค่าความซึมผ่านมีค่าสูงสุดที่ส่วนประกอบ 10-15 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก และค่าทั้งสองจะลดลงเมื่อส่วนประกอบเพิ่มขึ้น

รูปร่างของรูพรุนแสดงธรรมชาติของมิติเศษส่วน และค่ามิติเศษส่วนของรูพรุนจะลดลงเมื่อส่วนประกอบเพิ่มขึ้น จากการทดลองพบว่าค่าความซึมผ่านมีค่าสูงสุดที่ค่ามิติเศษส่วนเท่ากับ 1.56 และค่านี้ใกล้เคียงกับวัสดุรูพรุนที่ทำด้วยสารแมกนีเซีย นอกจากนี้ ค่ามิติเศษส่วนเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนกับปริมาณสารละลายแข็ง $MgO \cdot Al_2O_3 - 2MgO \cdot TiO_2$

ภาควิชา ..... วิศวกรรมเคมี
สาขาวิชา ..... วิศวกรรมเคมี
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต ..... สิริกัลยา สุวจิตตานนท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... วิวัฒน์ ตันตพานิชกุล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... Chikao Kanaoka

C316693 MAJOR CHEMICAL ENGINEERING
KEY WORD: FRACTAL DIMENSION/POROUS CERAMIC/MOLECULAR FLOW/SPINEL REFRACTORY

SIRIKALAYA SUVACHITTANONT : RELATIONSHIP BETWEEN AIR FLOW THROUGH AND FRACTAL DIMENSION CHARACTERISTIC OF POROUS CERAMIC MATERIALS.

150 pp.,
THESIS ADVISOR : Prof. WIWUT TANTHAPANICHAKOON, Ph.D.,
THESIS CO-ADVISOR : Prof. CHIKAO KANAOKA, Ph.D.,
ISBN 974-584-015-7

Air flow through irregular porous ceramic materials was experimentally studied in the long mean free path region at low absolute pressure and resulting pressure drop across the porous medium was measured to visualize a three dimensional information of the internal pore structure. A novel method to characterize the structure characteristic of the porous medium has been proposed based on the pressure drop measurement and fractal geometry. It consists of the measurement of pressure drops at the same mass flow rate but at different absolute gas pressure to determine the effective specific surface area of the pores and to evaluate the pore structure via fractal analysis. Then the obtained results were compared with the fractal dimensions obtained from microphotographs and image analysis. The results showed that complex irregular pore structure could be characterized by the fractal dimension and the presence of stagnant air pockets and dead end caves contributed to the discrepancy in fractal dimensions obtained experimentally via pressure drop measurement and visually via microphotos and image analysis. This approach is applicable to characterize any pore structures.

Pore shape and properties of porous MgO·Al₂O₃ refractories containing TiO₂ and Al₂O₃ as matrix with TiO₂/Al₂O₃ molar ratio of 1.0 were studied at different matrix contents. Al₂O₃·TiO₂ was detected in the specimens for the matrix contents less than 30% by weight. Both MgO·Al₂O₃-2MgO·TiO₂ and Al₂O₃·TiO₃ - MgO·2TiO₂ solid solutions were shown in all specimens. The amount of MgO·Al₂O₃-2MgO·TiO₂ solid solution decreased and Al₂O₃·TiO₂-MgO·2TiO₂ solid solution increased as the matrix contents increased. Boundary cracks in the aggregates increased as the matrix content increased, and both of the above solid solutions were observed in the boundary cracks. Bulk density decreased and apparent porosity increased as the matrix contents increased. Compressive strength showed a maximum at a matrix content of 10 wt. % and then became lower at matrix contents above 10 wt. %. Both mean pore size and permeability showed a peak at about 10-15 wt. % matrix contents.

The shape of the pores was shown to have fractal nature and the fractal dimensions of the pores decreased as the matrix contents increased. It was found that the permeability showed a maximum at a fractal dimension of 1.56 and the value agreed well with that of a magnesia refractory. Furthermore, the fractal dimension increased in proportion to the amount of MgO·Al₂O₃ - 2MgO·TiO₂ solid solution.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา วิศวกรรมเคมี
สาขาวิชา วิศวกรรมเคมี
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต *ศิริกิตยา สิวราชานนท์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Chikao Kanaoka*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม *Chikao Kanaoka*

ACKNOWLEDGMENT

The author wishes to convey her heartfelt appreciation and gratitude to her advisor Prof. Dr. Wiwut Tanthapanichakoon and her co-advisor Prof. Dr. Chikao Kanaoka for the invaluable advice, guidance and constant encouragement they have rendered in the course of this study.

She expresses her most sincere thanks to Dr. Akihiro Tsuchinari, manager of Harima Ceramic Company for preparing and testing the ceramic specimens. Thanks are also extended to Dr. Masami Furuuchi for his kind assistance in the construction of the experimental apparatus and for his suggestion on how to operate image analyzer.

Special thanks are to Prof. Dr. Piyasan Praserttham, Dr. Terdthai Vatanatham, Asst. Prof. Dr. Vichitra Chongvisal and Dr. Montree Wongsri who serve as committee members.

The author also thanks Faculty of Engineering, Kasetsart University for providing financial support on her first trip to conduct the research work at Kanazawa University.

Special thanks are due to Mrs. Ampar Doungsong for her manuscript typing and Mr. Somjate Sutthawireesan for his kind advice on microsoft-word program.

Lastly, grateful thanks are due to Mr. Suvich Suvachittanont, her husband, for being a constant companion in need and arousing enthusiasm during the research work and for being her big sponsor on her second trip to summarize her research work in Japan.

CONTENTS

	Page
ABSTRACT IN THAI	iv
ABSTRACT IN ENGLISH	v
ACKNOWLEDGMENT	vi
LIST OF TABLES	xi
LIST OF FIGURES	xiii
 CHAPTER	
1. INTRODUCTION	1
GENERAL	1
PURPOSES OF RESEARCH STUDY	2
MATERIALS STUDIED	3
2. LITERATURE REVIEW	4
AIR FLOW THROUGH POROUS MEDIA	4
1. Flow of Gas at Low Density Through a Packed Bed	4
2. Analysis of Flow of Rarefied Gases Through Packed Beds by Monte Carlo Method	4
3. Flow of a Rarefied Gas With Thermal Creep in a Circular Tube	5
CHEMICAL AND PHYSICAL PROPERTIES OF POROUS CERAMIC REFRACTORY	5
1. Effects of Al ₂ O ₃ -TiO ₂ Contents on the Structure and Permeability of Porous Magnesia Ceramic	5
2. Influence of Grain Size and Firing Temperature on the Structure of Porous Magnesia Ceramic	6
3. Effect of Addition of Titania and Alumina Powders into Permeable Magnesia Ceramic	7
4. Effect of MgO Addition on the Properties of Porous Al ₂ O ₃ Refractory Containing TiO ₂ And Al ₂ O ₃ in the Matrix	8

	Page
5. Solid Solution in the MgO Excess Region of the System MgO·TiO ₂ ·Al ₂ O ₃	8
6. Permeable Ceramics Utilizing Spherical Particles.....	10
7. Corrosion Resistance of Permeable Refractory	10
8. Porous Plug Made of Spherical Particles for Bubbling from the Bottom of the Ladle	10
9. Application Results of Al ₂ O ₃ Porous Plug Containing TiO ₂ ·Al ₂ O ₃ and MgO as Matrix in Actual Operation	11
3. THEORY	12
STEEL MAKING PROCESS	12
APPLICATION OF POROUS CERAMIC REFRACTORY	14
KOZENY-CARMAN THEORY	16
KNUDSEN NUMBER	23
SPECIFIC SURFACE AREA OF PARTICLES	24
CALCULATED PRESSURE DROP PER UNIT LENGTH	25
MEAN FREE PATH	29
PORE DIAMETER AND PERMEABILITY	31
FRACTAL GEOMETRY	31
1. General Background	31
2. Fractal Analysis of Pore Shape	35
IMAGE ANALYSIS	37
1. Overview and History	37
2. Basic Concepts of Image Analysis Processing	37
3. Color Images	38
4. Benefit of Image Analysis	39
5. Advantages of Image Analysis	40
6. Field Specific of Measurements	41
SOLID SOLUTION	41

	Page
4. EXPERIMENTAL PROCEDURE	44
EXPERIMENTAL APPARATUS FOR MEASURING PORE STRUCTURE THROUGH PRESSURE MEASUREMENT	44
1. Three-Dimensional Approach	44
2. Two-Dimensional Approach	45
ANALYTICAL INSTRUMENTS USED TO STUDY THE EFFECT OF MATRIX CONTENTS ON THE PHYSICAL PROPERTIES AND PORE STRUCTURE OF SPINEL REFRACTORIES	51
SPECIMEN PREPARATION	52
1. Specimen Preparation for Pore Structure Measurement	52
2. Specimen Preparation for Studying the Effect of Matrix Contents on the Physical Properties and Pore Structure of Spinel Refractories	56
5. RESULTS AND DISCUSSION	60
EFFECT OF PORE STRUCTURE ON FLOW CHARACTERISTICS THROUGH PRESSURE MEASUREMENT	60
1. Relationship Between Pressure Drop per Unit Length, Air Flow Rate, Mean Free Path and Absolute Pressure	60
2. Relationship Between Specific Surface Area of Particles, Air Flow Rate and Mean Free Path	75
3. Relationship of Physical Properties and Fractal Dimension	88
4. Comparison of Two- and Three-Dimensional Fractal Dimensions	89
5. Comparison of Two-Dimensional Pore Area by Image Analysis and Three-Dimensional Pore Area by Pressure Drop	90
EFFECT OF MATRIX CONTENT ON THE PHYSICAL PROPERTIES AND PORE STRUCTURE OF POROUS SPINEL REFRACTORIES	91
1. Micro-Structure Observation of Sintered Body	91

	Page
2. EPMA and X-ray Diffraction	93
3. Bulk Density and Apparent Porosity	94
4. Compressive Strength of Specimens	94
5. Pore Size Distribution and Permeability	96
6. Fractal Analysis of Pore	99
7. Comparison of Physical Properties of MgO·Al ₂ O ₃ Refractory with MgO Refractory	102
6. CONCLUSIONS AND FURTHER STUDY	106
PORE STRUCTURE AND AIR FLOW CHARACTERISTICS	106
EFFECT OF MATRIX CONTENT ON THE PHYSICAL PROPERTIES AND PORE STRUCTURE OF SPINEL REFRACTORIES	107
FUTURE STUDY	108
NOMENCLATURE	109
APPENDIX 1	111
APPENDIX 2	132
REFERENCES	145
VITA	148

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LIST OF TABLES

		Page
Table 3.1	The Process of Steel Making	12
Table 3.2	A Wide Range of Shapes of Cast Steel	14
Table 3.3	Scaling Law for Fractional Dimension	34
Table 3.4	Basic Image Processing and Analysis	39
Table 4.1	Number of Segments $N(r)$ to Required Cover the Pores and the Fractal Dimension of Each Specimen	50
Table 4.2	Two-Dimensional Porosity Obtained from Image Analysis	51
Table 4.3	Chemical Composition of the Aggregate and Matrix Used for Pore Structure Measurements	53
Table 4.4	Manufacturing Process for Porous Ceramics Refractories	54
Table 4.5	Physical Properties of Each Specimen Used for Pore Structure Measurement	55
Table 4.6	Chemical Composition of Aggregate and Matrix Used for Studing the Effect of Matrix Contents	57
Table 4.7	Weight Fraction of Aggregate and Matrix	58
Table 4.8	Manufacturing Process for Porous Spinel Refractories	58
Table 4.9	Physical Properties of Aggregate and Matrix Used for Studying the Effect of Matrix Contents	59
Table 5.1	Pressure Drop per Unit Length vs. Absolute Pressure for Specimens A, B and C	66
Table 5.2	Pressure Drop per Unit Length vs. Absolute Pressure for Specimens D and E	67
Table 5.3	Pressure Drop per Unit Length vs. Absolute Pressure for Specimens F and G	68
Table 5.4	Pressure Drop per Unit Length vs. Mass Flow Rate for Specimens A, B, C and D	73

	Page
Table 5.5 Pressure Drop per Unit Length vs. Mass Flow Rate for Specimens E, F and G	74
Table 5.6 Specific Surface Area of Particles vs. Mean Free Path for Specimens A, B, C and D	84
Table 5.7 Specific Surface Area of Particles vs. Mean Free Path for Specimens E, F and G	85
Table 5.8 Calculated Value of Knudsen Number for Each Specimen	87
Table 5.9 Relationship of Physical Properties and Fractal Dimensions Obtained from Counting and Measurement	88
Table 5.10 Comparison of Image Pore Area and Experimental Pore Area	91
Table 5.11 Results of the X-ray Diffraction Analysis	94
Table A1-1 Viscosity of Air	122
Table A2-1 Sample of Calculation of Calculated Pressure Drop per Unit Length for Specimen A	133
Table A2-2 Sample of Calculation of Specific Surface Area of Particles for Specimen A	140
Table A2-3 Sample of Calculation of Mean Free Path of Specimen A	144

LIST OF FIGURES

		Page
Figure 3.1	Cross Section of the Refractory Part of Tundish	15
Figure 3.2	Ladle Assembly with Porous Plug	15
Figure 3.3	Models of Porous Medium	17
Figure 3.4	Relation between Equivalent Channel Length and Bed Thickness	19
Figure 3.5	Flow Characteristics	26
Figure 3.6	Pressure Drop in Free Molecular Flow	26
Figure 3.7	Topological, Fractal, and Euclidean Dimensions of Rugged Lines	33
Figure 3.8	Measurement of Fractal Dimension	36
Figure 3.9	Sample of Fractal Dimension Plotting	36
Figure 3.10	Field Specific Measurement	41
Figure 3.11	System MgO-Al ₂ O ₃ -TiO ₂ ; Primary Phases (Cross Hatched Lines are Solid Solution)	43
Figure 4.1	Diagram of Experimental Apparatus	45
Figure 4.2	Photomicrographs of Specimens A and B	46
Figure 4.3	Photomicrographs of Specimens C and D	47
Figure 4.4	Photomicrographs of Specimens E, F and G	48
Figure 4.5	Number of Segments N (r) Required to Cover the Pores vs. Similarity Ratio r	49
Figure 5.1	Pressure Drop per Unit Length vs. Absolute Pressure for Specimens A and B	62
Figure 5.2	Pressure Drop per Unit Length vs. Absolute Pressure for Specimens C and D	63
Figure 5.3	Pressure Drop per Unit Length vs. Absolute Pressure Specimens E and F	64
Figure 5.4	Pressure Drop per Unit Length vs. Absolute Pressure Specimen G	65
Figure 5.5	Pressure Drop per Unit Length vs. Mass Flow Rate for Specimens A and B	69
Figure 5.6	Pressure Drop per Unit Length vs. Mass Flow Rate for Specimens C and D	70

	Page
Figure 5.7 Pressure Drop per Unit Length vs. Mass Flow Rate for Specimens E and F	71
Figure 5.8 Pressure Drop per Unit Length vs. Mass Flow Rate for Specimen G	72
Figure 5.9 Specific Surface Area of Particles vs. Mass Flow Rate for Specimens A and B	76
Figure 5.10 Specific Surface Area of Particles vs. Mass Flow Rate for Specimens C and D	77
Figure 5.11 Specific Surface Area of Particles vs. Mass Flow Rate for Specimens E and F	78
Figure 5.12 Specific Surface Area of Particles vs. Mass Flow Rate for Specimen G	79
Figure 5.13 Specific Surface Area of Particles vs. Mean Free Path for Specimens A and B	80
Figure 5.14 Specific Surface Area of Particles vs. Mean Free Path for Specimens C and D	81
Figure 5.15 Specific Surface Area of Particles vs. Mean Free Path for Specimens E and F	82
Figure 5.16 Specific Surface Area of Particles vs. Mean Free Path for Specimen G	83
Figure 5.17 Effective Flow Area	87
Figure 5.18 Permeability vs. Fractal Dimension	89
Figure 5.19 Photomicrographs of Some Typical Specimens	92
Figure 5.20 EPMA Analysis of Specimens	95
Figure 5.21 Change of Bulk Density and Apparent Porosity against Matrix Content	97
Figure 5.22 Relation between Compressive Strength and Matrix Content	97
Figure 5.23 Influence of Matrix Content on Mean Pore Size and Permeability	98
Figure 5.24 Influence of Apparent Porosity (P_0) and Mean Pore Size (d) on Permeability (K)	100
Figure 5.25 Number of Segments $N(r)$ to Cover the Shape of Pores	101
Figure 5.26 Relation between Fractal Dimension and Matrix Content	103

	Page
Figure 5.27 Influence of Fractal Dimension on Permeability	104
Figure 5.28 Relation between Fractal Dimension and Count per Second of X-ray Intensity for MgO·Al ₂ O ₃ -2MgO·TiO ₂ s.s	105
Figure A1-1 Example of Test Piece Holder	117
Figure A1-2 Example of Arrangement of Gas Permeability Rate Measuring Devices (Extrusion Type)	119
Figure A1-3 Example of Arrangement of Gas Permeability Rate Measuring Devices (Suction Type)	119
Figure A1-4 Dimensions of Crucible and Cutting Method of Sample after Testing	125
Figure A1-5 Example of Marking of Result after Testing	125
Figure A1-6 Pore Sizer 9320 System	128
Figure A1-7 Cumulative Pore Volumes vs. Calculated Pore Diameters	130

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย